

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет іноземної філології
Кафедра німецької мови

Дипломна робота магістра

з теми **«ФЕНОМЕН СОЦІОКУЛЬТУРНОГО КОНЦЕПТУ «MODE» В
НІМЕЦЬКІЙ МОВІ (НА ПРИКЛАДІ ЖУРНАЛІВ МОДИ)»**

Виконала: студентка II курсу,
групи Nim1-M18
спеціальності 014 Середня освіта (Мова і
література (німецька) за освітньою програмою
Німецька мова і зарубіжна література з
додатковою спеціальністю 014 Середня освіта
(Мова і література (англійська))

Жильчук Олександра Олександрівна

Науковий керівник: **Калинюк Тетяна Василівна**,
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
німецької мови

Рецензент: **Барбанюк Олеся Олександрівна**,
кандидат філологічних наук, доцент кафедри
англійської мови

Кам'янець-Подільський – 2019р.

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ.....	4
ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ КОНЦЕПТУ	9
1.1 Поняття «картина світу», «концептуальна картина світу», «мовна картина світу» та їх співвідношення.....	9
1.2 Основні підходи до визначення поняття «концепт» та його місця у мовній картині світу.....	12
1.3 Типологія концепту.....	21
1.4 Лексико-семантичне поле як модель відображення концепту.....	26
1.5 Методологія та методика дослідження концепту «MODE».....	29
Висновки до розділу 1.....	32
РОЗДІЛ 2 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ КОНЦЕПТУ «MODE» У НІМЕЦЬКІЙ МОВІ	35
2.1 Зміст концепту «MODE» у німецькій лінгвокультурі та його структура.....	35
2.2 Лексичні одиниці на позначення концепту «MODE» в німецькій мові.....	38
2.3 Тематичні поля та тематичні групи лексичних одиниць сфери індустрії моди	43
Висновки до розділу 2.....	49
РОЗДІЛ 3 РОЗВИТОК ОСНОВНИХ ТЕНДЕНЦІЙ В ІСТОРИЇ МОДИ ТА МОВНІ ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ КОНЦЕПТУ «MODE» У НІМЕЦЬКИХ ЖУРНАЛАХ МОДИ.....	50
3.1 Етапи становлення основних напрямів і стилів моди.....	50
3.2 Модні глянці: історія виникнення, їх функції та типи.....	63
3.3 Лексика сфери моди у німецьких журналах моди.....	70
3.4 Шляхи розширення лексики фешн-індустрії.....	76

Висновки до розділу 3	82
ВИСНОВКИ.....	84
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	87
ДОДАТКИ.....	100

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

ККС – концептуальна картина світу

ЛСП – лексико-семантичне поле

МКС – мовна картина світу

ТГ – тематична група

ТП – тематичне поле

ВСТУП

Актуальність дослідження. XXI століття є періодом великих змін і особливо це стосується світу моди, який постійно дивує нас своїми нововведеннями. Мода – це той механізм, що організовує життя соціуму та регулює поведінку людей у ньому. Вона підкорює своєму впливові не тільки побутову сферу життя людини (вибір одягу, інтер'єру, гастрономічних уподобань тощо), але й ментальну (образ думок, самоідентифікацію, вибір моделі поведінки). При цьому мода не лише потужний соціальний регулятор, а й значущий культурний феномен.

Культура народу відображається в його мові, яка є унікальною та багатогранною, оскільки по-різному сприймає та фіксує людину і навколишній світ відносно свого суб'єктивного бачення. Зацікавленість проблемою моди як соціокультурного феномену та специфікою використання лексичних одиниць зі сфери моди обґрунтовано увагою до питання визначення місця людини в естетичній картині світу.

У кожного народу своєрідне розуміння понять «стиль життя», «здорове харчування», «мода», «щаслива сім'я» тощо. Картина світу німецькомовного суспільства кінця XX – початку XXI століття охоплює когнітивні категорії, які найінтенсивніше поповнюються новою лексикою та належать до базових і складають підґрунтя концептуальної моделі світу в цілому, а також ті, які виявляються найважливішими для діяльності людини у певний період [144, с. 310].

Актуалізація питання ролі моди у житті суспільства викликала науковий інтерес як до історії її розвитку, так і до її впливу на словниковий склад мови.

Через свою багатогранність і варіативність мода є об'єктом дослідження у психології, семіотиці, соціології, антропології, культурології, естетиці тощо. Зважаючи на те, що мода є важливим засобом прояву культури, у будь-якій мові наявна ціла низка вербальних засобів її вираження, які закріплені у свідомості її носіїв. Дослідження шляхів та засобів вербалізації концептів, що

об'єктивують поняття «мода», дає можливість відтворити та зафіксувати образ конкретної історичної епохи.

Значна кількість наукових досліджень (В. Карасик [46-59], А. Карпенко [50], Л. Касьян [52], О. Кубрякова [67], А. Приходько [100], М. Шварц [141] та ін.) присвячена когнітивному аналізу систем людського мислення та мови, які розглядають концепти закріплені у свідомості людини. На особливу увагу заслуговують роботи, присвячені дослідженню мови моди, наприклад, С. Груєнко вивчала функціонування галліцизмів у концептосфері «мода» [30], Г. Коваленко – англійську лексику моди та словотворчі процеси пов'язані з нею [54, 55], О. Таранова – термінологію жіночої косметики в російській і німецькій мовах [110], В. Устінова – роль запозичень у сучасній німецькій мові моди [112]. Загальні й окремі питання теорії запозичення розв'язуються багатьма вітчизняними та зарубіжними ученими (Ш. Баллі, Р. Будагов, В. Гак, Г. Дружин, Л. Єфремов, Л. Крисін, Е. Розен, М. Степанова та інші). Активно вивчаються особливості функціонування, адаптації запозичень у німецькій мові (Т. Костюк, С. Груєнко, В. Котвицька, М. Кузіна, Н. Кулешова, С. Мангушев, М. Романова, О. Сидоров, О. Таранова та інші).

Однак лексика сфери моди на сторінках сучасних німецьких журналів моди на сьогодні вивчено ще недостатньо повно.

Мета дослідження – визначити особливості вербалізації соціокультурного концепту «MODE» у німецькій лінгвокультурі та з'ясувати специфіку репрезентації лексичних одиниць зі сфери моди у німецькомовних журналах моди.

Реалізація мети дослідження передбачає вирішення таких **завдань**:

- визначити зміст понять «картина світу», «концептуальна картина світу», «мовна картина світу» та їх співвідношення;
- узагальнити основні підходи до визначення поняття «концепт», розглянути його структуру та типологію;
- окреслити корпус лексичних одиниць, які репрезентують концепт «MODE» у німецькій мові;

- систематизувати тематичні поля та тематичні групи лексичних одиниць сфери індустрії моди;
- охарактеризувати основні етапи розвитку модних тенденцій в історії моди;
- проаналізувати мовні засоби вербалізації концепту «MODE» у німецькомовних журналах моди.

Об’єкт дослідження – концепт «MODE» у німецькій лінгвокультурі.

Предмет дослідження – лексичні одиниці німецької мови, які вербалізують соціокультурний концепт «MODE» у журналах моди.

Методи досліджень: метод спостереження, порівняння, дедукції, індукції, узагальнення, систематизації, синтезу, аналізу, концептуальний аналіз, дефініційний аналіз, компонентний аналіз, історичний аналіз, словотвірний аналіз, аналіз лексикографічних джерел, метод суцільного добору, метод інтерпретативного аналізу, метод лінгвістичного опису, тематичний аналіз слів.

Наукова новизна отриманих результатів. Уперше досліджено німецьку лексику сфери моди на прикладі німецькомовних журналів моди «Myself», «Glamour», «Petra» «Closer», яка систематизована у тематичні групи та поля; визначено основні шляхи розширення лексики сфери моди; укладено словник.

Практичне значення роботи полягає в тому, що отримані в ній результати, теоретичні положення, висновки й ілюстративний матеріал можуть бути використані на заняттях з лексикології, практичного курсу німецької мови, спецкурсів і спецсеминарів з концептології, а також у студентських наукових роботах.

Апробація окремих положень магістерської роботи відбулася на: Міжнародній науково-практичній конференції «*Мова у світлі класичної спадщини та сучасних парадигм*» (м. Львів, 9-10 березня 2018 р.), Міжнародній науково-практичній конференції «*Філологічні науки: історія, сучасний стан та перспективи досліджень*» (м. Львів, 7-8 грудня 2018 р.), I Всеукраїнській науково-практичній конференції «*Іноземна мова у полікультурному просторі: досвід та перспективи*» (м. Кам’янець-Подільський, 10 квітня 2019 р.) та III Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «*Наука III*

тисячоліття: пошуки, проблеми, перспективи розвитку» (м. Бердянськ, 25-26 квітня 2019 р.), I Всеукраїнській інтернет-конференції *«Актуальні питання початкової освіти: досвід, реалії, перспективи»* (м. Кам'янець-Подільський, 24-25 жовтня 2019 р.).

Публікації. Основні положення наукової роботи викладено у таких публікаціях:

1. Жильчук О. О. Особливості репрезентації словника моди у німецькій мові. *Іноземна мова у полікультурному просторі: досвід та перспективи* : зб. матеріалів I Всеукр. наук.-практ. конф., 10 квітня 2019 р. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2019. С. 36–39.
2. Жильчук О. О. Словник моди в німецькій мові. *Філологічні науки: історія, сучасний стан та перспективи досліджень* : матеріали міжнародної наук.-практ. конф., 7-8 грудня 2018 р. Львів: ГО «Наукова філологічна організація «Логос»», 2018. С. 113–116.
3. Жильчук О. О. Феномен соціокультурного концепту «MODE» у німецькій мові (на прикладі журналів моди). *Мова у світлі класичної спадщини та сучасних парадигм*: матеріали міжнародної наук.-практ. конф., 9-10 березня 2018 р. Львів: ГО «Наукова філологічна організація «Логос»», 2018. С. 57–60.
4. Казимір В. О., Жильчук О. О. Концепт «MODE». *Наука III тисячоліття : пошуки, проблеми, перспективи розвитку* : матеріали III Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., 25-26 квітня 2019 р. Бердянськ : БДПУ, 2019. С. 249–251.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, переліку умовних позначень, трьох розділів, висновків до розділів та загальних висновків, списку використаних джерел (загальна кількість – 146, у тому числі іноземною мовою – 23), додатку.

ВИСНОВКИ

У роботі визначено особливості вербалізації соціокультурного концепту «MODE» у німецькій лінгвокультурі та з'ясовано специфіку репрезентації лексичних одиниць зі сфери моди у німецькомовних журналах моди.

1. Визначено, що поняття «картина світу», «концептуальна картина світу» та «мовна картина світу» є взаємопов'язаними. Установлено, що вони виникли у процесі пізнання людиною навколишньої дійсності. При цьому поняття «картина світу» розглядається як глобальне явище, що формується в процесі соціалізації людини та знаходить своє вираження у мові, моді, музиці, кіно та інше. Під поняттям «концептуальна картина світу» розуміється система концептів, які визначають межі колективної національної свідомості, концептосферу конкретної лінгвокультури та основою її формування є концепт. Поряд з цим з'ясовано, що мовна картина світу є комплексом мовних засобів, які фіксують уявлення людини про оточуюче.

2. Узагальнено, що через складність та багатоаспектність трактування поняття «концепт» наразі немає одностайності щодо його визначення. У роботі концепт вжито у значенні багатовимірного ментального утворення, у складі якого виділяються образно-перцептивна, понятійна і ціннісна сторони. Серед основних підходів до його визначення виокремлено лінгвістичний, лінгвокогнітивний, лінгвокультурний, етнічний, лінгвофілософський, психолінгвістичний, психологічний, нейропсихолінгвістичний, семантичний, логічний, культурологічний, філософський, інтегративний. Така кількість підходів обумовлена складністю дослідження цього явища та необхідністю його вивчення з різних точок зору. Проаналізовано структуру концепту, яка є тривимірною і містить образну, понятійну, ціннісну сторони. До складу концепту входять ядро, приядерна та периферійна зони.

Беручи до уваги різні критерії класифікації концепту визначено його типи. Зважаючи на те, що концепт «MODE» є відображенням культурного досвіду

соціуму та є етнокультурно маркованим, відносимо його до типу соціокультурного концепту-регулятиву.

3. Окреслено корпус лексичних одиниць, які репрезентують концепт «MODE» у німецькій мові. З'ясовано, що лексема «MODE» є центральною одиницею в складі лексики фешн-індустрії. Систематизовано синонімічні ряди мовної репрезентації концепту «MODE», де роль ключових слів виконують лексеми «Mode», «Stil», «Look», «Trend», «Brauch», «Geschmack», «Moderne».

Узагальнено трактування поняття «мода», яке розглядається у вузькому значенні як стиль одягання, що характерний для певної епохи та у загальному – як важлива форма поведінки людини, чинник її буття.

4. Систематизовано тематичні поля та тематичні групи лексичних одиниць сфери індустрії моди, зміст яких складають загальні поняття, найменування фахівців модельного бізнесу, назви одягу (чоловічий, жіночий, одяг унісекс, білизна), взуття, аксесуарів, головних уборів, прикрас та аксесуарів, напрямків та стилів.

Проведений нами аналіз засвідчив, що основу лексики сфери моди складають загальноповживані слова, які є назвами побутових предметів і речей (одяг, взуття, прикраси тощо), однак у мові фахівців модельного бізнесу вони набувають термінологічного змісту.

5. Охарактеризовано основні етапи розвитку модних тенденцій в історії моди та виявлено, що кожна історична епоха (стародавній Єгипт, античні часи, Візантія, Середньовіччя, доба Ренесансу, епоха Романтизму, XX століття, XXI століття) окреслюється суспільно-визначеними законами і тенденціями, які знайшли вираження в особливостях одягу, аксесуарів, взуття. Обґрунтовано, що у різний історичний період існували свої канони краси, уявлення про «прекрасне» та «потворне». На формування понять «краси» та «моди» впливали: соціально-економічні умови життя, рівень розвитку культури, система моральних цінностей тощо. Зважаючи на це, кожне суспільство є неповторним та впізнаваним серед інших. Проведений аналіз засвідчив, що мода як соціокультурний феномен характеризується динамічністю, що

виражається через проходження нею взаємообумовлених циклів: зародження, руйнація та відновлення, зумовлюючи при цьому зміни у лексиці сфери моди.

6. Проаналізовано мовні засоби вербалізації концепту «MODE» у німецькомовних журналах моди. З'ясовано, що текстам про моду притаманне широке використання лексичних одиниць із оцінними відтінками у значенні, серед яких переважають одиниці з позитивною оцінкою. Окрім того, номінація в лексиці моди відбувається також через запозичення, словоскладання та шляхом утворення словосполучень. Важливу роль у цьому процесі відіграють соціокультурні чинники. Встановлено, що сьогодні відбувається поступове витіснення німецьких слів англійськими та французькими, а також італійськими, арабськими, турецькими, ескімосько-алеутськими, семітськими запозиченнями.

Перспективним є з'ясування ступеня взаємного впливу європейських мов у галузі моди, пошук перекладних еквівалентів реалій моди для мов світу та дослідження специфіки асиміляції іншомовних лексичних одиниць.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алефиренко Н. Ф. Вербализация концепта и смысловая синергетика языкового знака. Проблемы вербализации концептов в семантике языка и текста : материалы междунар. симпозиума. Волгоград : Перемена, 2003. ч. 1. С. 3–13.
2. Алефиренко Н. Ф. Проблемы вербализации концепта : теоретическое исследование. Волгоград : Перемена, 2003. 96 с.
3. Алефиренко Н. Ф. Спорные проблемы семантики : монография. Москва : Гнозис, 2005. 326 с.
4. Алисова Т. Б. Ономастологический подход при сопоставительном изучении лексико-семантических структур двух языков. Серия «Филологическая», 2005. №3. С. 46–50.
5. Антология концептов / под ред. В. И. Карасика, И. А. Стернина. Волгоград : Парадигма, 2005, т. 1. 352 с.
6. Антология моды XX века: с 30-х по 90-е года : веб-сайт. URL: <http://modagid.ru/articles/299> (дата звернення 17.04.2019).
7. Арутюнова Н. Д. Логический анализ языка. Культурные концепты. Москва : Наука, 1991. 212 с.
8. Арутюнова Н. Д. Язык и мир человека. Москва : Языки русской культуры, 1998. 896 с.
9. Аскольдов С. А. Концепт и слово. Русская словесность: От теории словесности к структуре текста : Антология / под общ. ред. В. П. Нерознака. Москва : Академия, 1997. С. 267–279.
10. Ахманова О. С. Словарь лингвистических терминов. Издание 4-е, стереотипное. Москва : КомКнига, 2007. 576 с.
11. Бабушкин А. П. Типы концептов в лексико-фразеологической семантике языка : монография. Воронеж : Изд-во Воронеж. гос. ун-та, 1996. 104 с.

- 12.Багана Ж., Таранова Е. Роль тематической классификации в терминологических исследованиях : Вестник РУДН, серия «Лингвистика», 2010. № 3. с. 46–48.
- 13.Балашова Е. Ю. Концепты любовь и ненависть в русском и американском языковом сознании : дисс. ... к. филол. н. Саратов, 2006. 262 с.
- 14.Бальвас І. Модна ілюстрація XVII – XX століття: генеза, еволюція, функції. Текст і образ: актуальні проблеми історії мистецтва. Вип. 1. 2017. С. 6–13.
- 15.Барт Р. Система Моды. Статьи по семиотике культуры / Пер. с фр., вступ. ст. и сост. С. Н. Зенкина. Москва. : Издательство им. Сабашниковых, 2003. 512 с.
- 16.Белова А. Д. Языковые картины мира в рамках когнитивно-дискурсивной парадигмы. Культура народов Причерноморья. Научный журнал. № 29. Одесса, 2002. С. 17–23.
- 17.Болдырев Н. Н. Когнитивные схемы языковой интерпретации. Вопросы когнитивной лингвистики : материалы Тамбовского государственного университета имени Г. Р. Державина. 2016. № 4. С. 10–20.
- 18.Болдырев Н. Н. Концепт и значение слова. Методологические проблемы когнитивной лингвистики : межвуз. сб. науч. тр. Воронеж : Изд-во ВГУ, 2001. С. 25–36.
- 19.Болотіна Г. О., Ляшок Н. Ю. Дрес-код як частина корпоративної культури організації. Актуальні проблеми економічного і соціального розвитку регіону. 2010. С. 50–53.
- 20.Бушуева С. С. Теория циклического развития моды : Техно-технологические проблемы сервиса. 2012. С. 63–67.
- 21.Ванштейн О. Б. Денди: мода, литература, стиль жизн. Изд. 3-е. Москва : Новое литературное обозрение, 2005. 640 с.
- 22.Вдовиченко Н. В. Вербалізація морально-етичних концептів в українській мовній картині світу : дис на здобуття наук. ступеня кандидата філологічних наук : 10.02.01. Одеса, 2015. 212 с.

23. Великий тлумачний словник. Сучасна українська мова від А до Я / упоряд. А. П. Загнітко. Донецьк : Вид. «Бао», 2008. 704 с.
24. Вільчинська Т. П. Лінгвоконцептологія як нова наукова дисципліна поліпарадигмального типу : Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Сер. Мовознавство. Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2014. Вип. 2(24). С. 64–68.
25. Воркачев С. Г. Лингвокультурный концепт: типология и области бытования : монография / под общ. ред. проф. С. Г. Воркачева. Волгоград : Изд-во ВолГУ, 2007. 400 с.
26. Воркачев С. Г. Лингвокультурология, языковая личность, концепт: становление антропоцентрической парадигмы в языкознании. Филологические науки. 2001. № 1. С. 64–72.
27. Воркачев С. Г. Лингвокультурная концептология и ее терминосистема (продолжение дискуссии). Политическая лингвистика. Екатеринбург, 2014. Вып. 3(49). С. 12–20.
28. Гофман А. Б. Мода и люди. Новая теория моды и модного поведения / 3-е изд. Санкт-Петербург : Питер, 2004. 208 с.
29. Голубовська І. О., Корольов І. Р. Актуальні проблеми сучасної лінгвістики : курс лекцій. Київ : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2011. 223 с.
30. Гончарова Н. Н. Языковая картина мира как объект лингвистического описания. Известия ТулГУ. Гуманитарные науки. № 2, т. 1. 2012. С. 396–405.
31. Груенко С. Е. Галлицизмы как средство вербализации концептосферы «Мода» в немецком языке : автореф. дис. канд. филол. Наук : 10.02.04 / Омск, 2012. 18 с.
32. Данилова З. В. Поняття системності лексики, лексичних угруповань у мові та мовленні. Мова і культура. 2012. Вип. 15, т. 1. С. 22–28.

33. Демьянков В. З. Термин «концепт» как элемент терминологической культуры. Язык как материя смысла : сб. ст. в честь акад. Н. Ю. Шведовой. Москва : Азбуковник, 2007. С. 606–622.
34. Ефремов В. А. Теория концепта и концептуальное пространство. Известия РГПУ им. А. И. Герцена. 2009. № 104. С. 96–106.
35. Жаботинская С. А. Когнитивная лингвистика: принципы концептуального моделирования. Лінгвістичні студії. Черкаси, 1997. Вип. 2. С. 31-52.
36. Жайворонок В. В. Проблема концептуальної картини світу та мовного її відображення. Культура народів Причорномор'я. 2002. № 32. С. 51-53.
37. Жильчук О. О. Особливості репрезентації словника моди у німецькій мові. *Иноземна мова у полікультурному просторі: досвід та перспективи* : зб. матеріалів І Всеукр. наук.-практ. конф., 10 квітня 2019 р. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2019. С. 36–39.
38. Жильчук О. О. Словник моди в німецькій мові. *Філологічні науки: історія, сучасний стан та перспективи досліджень* : матеріали міжнародної наук.-практ. конф., 7-8 грудня 2018 р. Львів: ГО «Наукова філологічна організація «Логос»», 2018. С. 113-116.
39. Жильчук О. О. Феномен соціокультурного концепту «MODE» у німецькій мові (на прикладі журналів моди). *Мова у світлі класичної спадщини та сучасних парадигм*: матеріали міжнародної наук.-практ. конф., 9-10 березня 2018 р. Львів: ГО «Наукова філологічна організація «Логос»», 2018. С. 57-60
40. Загнітко А. П. Класифікаційні типології концептів. Лінгвістичні студії : зб. наукових праць / Донецький нац. ун-т; наук. ред. А. П. Загнітко. Донецьк : ДонНУ, 2010. Вип. 21. С. 12–21.
41. Залевская А. А. «Образ мира» vs «языковая картина мира». Картина мира и способы ее репрезентации : Научные доклады конференции «Национальные картины мира: язык, культура, образование». Воронеж : ВГУ, 2003. С. 41–47.

- 42.Залевская А. А. Психолингвистический подход к проблеме концепта. Методологические проблемы когнитивной лингвистики. Воронеж : Воронежский государственный университет, 2001. С. 36–44.
- 43.Іващенко В. Л. Термін концепт у контексті лінгвістичних методів дослідження : зб. наук. праць. Київ, 2004. № 10. С. 182–191.
- 44.Казимір В. О., Жильчук О. О. Концепт «MODE». *Наука III тисячоліття : пошуки, проблеми, перспективи розвитку* : матеріали III Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., 25-26 квітня 2019 р. Бердянськ : БДПУ, 2019. С. 249–251.
- 45.Каминская Н. М. История костюма. Москва : Легкая индустрия, 1977. 128 с.
- 46.Карасик В. И. Институциональные концепты. *Vita in lingua: К юбилею профессора С. Г. Воркачева* : сборник статей / ред. В. И. Карасик. Краснодар : Атриум, 2007. 256 с.
- 47.Карасик В. И. О типах дискурса. Языковая личность : институциональный и персональный дискурс : сб. науч. тр. Волгоград : Перемена, 2000. С. 5–20.
- 48.Карасик В. И., Стернин И. А. Предисловие. *Антология концептов* / под ред. В. И. Карасика, И. А. Стернина. Волгоград : Парадигма, 2005. т. 1. С. 4–7.
- 49.Карасик В. И. Этноспецифические концепты. Введение в когнитивную лингвистику : учеб. пособ. / отв. ред. М. В. Пименова. Кемерово : Графика, 2004. Вып. 4. 206 с.
- 50.Карасик В. И. Языковой круг: личность, концепты, дискурс : монография. Волгоград : Перемена, 2002. 432с.
- 51.Карпенко А. В. Концепт у сучасних лінгво-когнітивних дослідженнях : підходи до визначення та типологія. Сумський державний педагогічний університет ім. А. С. Макаренка : веб-сайт. URL: <http://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/25391/1/Karpenko.pdf> (дата звернення: 17.02.2019).

52. Касьян Л. А. Термин «концепт» в современной лингвистике : различные его толкования. Вестник Югорского государственного университета, 2010. Вып. 2 (17). С. 50–53.
53. Кибалова Л., Гербенова О., Ламарова М. Иллюстрированная энциклопедия моды / перевод на русский язык И. М. Ильинской и А. А. Лосевой в 1986 г. Прага : Артия, 1987. 608 с.
54. Кобозева И. М. Лингвистическая семантика : учебник. Москва : Эдиториал УРСС, 2000. 350 с.
55. Коваленко Г. М. Запозичення в англійській лексиці моди ХХ століття. Мовні і концептуальні картини світу : зб. наук. праць. Київ : ЛОГОС, 2002. №7. С. 475–479.
56. Коваленко Г. М. Особливості номінації в лексиці моди двадцятого століття (на матеріалі англійської мови) : науковий вісник Чернівецького університету. Чернівці : Рута, 2003. Вип. 155: Германська філологія. С. 133–142.
57. Комарова З. И. Методология, метод, методика и технология научных исследований в лингвистике : учебное пособие. Екатеринбург : Изд-во УрФУ, 2012. 818 с.
58. Комих Н. Г. Мода як соціальний феномен в сучасному соціокультурному дискурсі. Збірник наукових праць з гуманітарних дисциплін «Славута». 2013. URL: <http://slavutajournal.com.ua/arxiv-nomeriv/slavuta-vipusk-4-5-2011/moda-yak-socialnij-fenomen-v-suchasnomu-sociologichnomu-diskursi/> (дата звернення 10.05.2019)
59. Конева А. В. Мода в социальном бытии: от включенности к исключительности. Фундаментальные проблемы культурологии : сб. ст. по материалам конгресса / отв. ред. Д. Л. Спивак. Москва : Новый хронограф : Эйдос. т.6: Культурное наследие: От прошлого к будущему. 2009. с. 127–145.
60. Кононова И. В. Структура лингвокультурного концепта : методы выявления и механизмы семантизации. Вестник Ленинградского

- государственного университета имени А. С. Пушкина. Серия: Филология. 2012. т.7. № 1. С. 49–61.
61. Косенко О. П. Неологизмы у фешн-індустрії. Спецпроект: аналіз наукових досліджень : матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф. у 7 т. Дніпропетровськ : Біла К. О., 2012. т. 4. С. 71–73
62. Которн Н. История моды в XX веке / пер. с англ. Москва : Тривиум, 1998. 176 с.
63. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства : підручник. Вид. 2-ге. К. : Академія, 2008. 368 с.
64. Красных В. В. «Свой» среди «чужих»: миф или реальность? Москва : Гнозис, 2003. 375 с.
65. Красных В. В. Этнопсихолінгвістика и лингвокультурология : курс лекций. Москва : ИТДГК «Гнозис», 2002. 284 с.
66. Красовська К. В. Зв'язок концептуальної та мовної картин світу з етнічною ментальністю. Культура народів Причорномор'я. 2009. № 154. С. 120–123.
67. Кубрякова Е. С. Концепт : краткий словарь когнитивных терминов / под общ. ред. Е.С. Кубряковой. Москва : Изд-во МГУ, 1996. С. 90–93.
68. Кубрякова Е. С. Номинативный аспект речевой деятельности : монография. Москва : Наука, 1986. 159 с.
69. Кубрякова Е. С. Язык и знание: На пути получения знаний о языке: части речи с когнитивной точки зрения. Роль языка в осознании мира : монография. Москва.: Язык славянской культуры, 2004. 555 с.
70. Левицкий В. В. Семасиология : монография для молодых исследователей. Изд. 2, исправл. и дополн. Винница : Нова Книга, 2012. 680 с.
71. Левицкий В. В. Семасиология : науч. пособ. Винница : Новая Книга, 2006. 512 с.
72. Лингвоконцептология : перспективные направления : монография / авт. кол.: А. Э. Левицкий, С. И. Потапенко, О. П. Воробьева и др.; под. ред. А.

- Э. Левицкого, С. И. Потапенко, И. В. Недайновой. Луганск : Изд-во ГУ «ЛНУ имени Тараса Шевченко», 2013. 624 с.
73. Лихачов Д. С. Концептосфера русского языка. Известия РАН. Сер. лит. и яз. 1993. т. 52. №1. С. 3–9.
74. Лихачёв Д. С. Концептосфера русского языка. Русская словесность : от теории словесности к структуре текста. Антология / Ин-т народов России; Моск. гос. лингвист. ун-т; Об-во любителей росс. словесности; под ред. В. П. Нерознака. Москва : Academia, 1997. С. 280–287.
75. Літературознавчий словник-довідник / ред. Р. Т. Гром'як, Ю. І. Ковалів, В. І. Теремок. Київ: ВЦ «Академія», 2006. 752с.
76. Ляпин С. Х. Концептология : к становлению подхода. Концепты. Научные труды Центрконцепта. Вып. 1. Архангельск, 1977. С. 11–35.
77. Манакін В. М. Мова і міжкультурна комунікація : навч. посіб. Київ: ВЦ «Академія», 2012. 288 с.
78. Манакин В. Н. Сопоставительная лексикология : монография. Киев: Издательство «Знання», 2004. 326 с.
79. Масленцева Н. Ю. Социологический анализ тенденций моды. Журнал Вестник Тюменского государственного университета. 2011. С. 92–97.
80. Маслова В. А. Введение в когнитивную лингвистику : учебн. пособие / 3-е изд. Москва : Флинта, Наука, 2011. 296 с.
81. Маслова В. А. Когнитивная лингвистика: учеб. пособие / 3 изд., перераб. и доп. Минск : ТетраСистемс, 2004. 560с.
82. Мельник М. Т. Мода в контексті художніх практик ХХ століття : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавства : 26.00.01. Київ, 2008.
83. Михайлов С. М., Кулеева Н. М. Дизайн архитектурной среды : учебник. Казань : ДАС, 1994. 120 с.
84. Мода 18 століття. MegaSite.in.ua : веб-сайт. URL: <http://megasite.in.ua/100602-moda-18-stolittya.html> (дата звернення: 23. 04.2019).

85. Мода 19 століття. MegaSite.in.ua : веб-сайт. URL: <http://megasite.in.ua/100598-moda-19-stolittya.html> (дата звернення: 05. 03. 2019).
86. Мода 50-х: один з найяскравіших періодів модної індустрії. Мода і стиль : веб-сайт. URL: http://www.stranaua.net/news/moda_60_kh_odin_z_najjaskravishikh_periodiv_modnoju_istoriji/2014-09-10-96 (дата звернення: 18. 07.2019).
87. Мода и стиль. Икона стиля: Коко Шанель: веб-сайт. URL: <http://style.passion.ru/uroki-stilya/ikona-stilya-koko-shanel.htm> (дата звернення: 3.03.2019).
88. Немецкие журналы мод : веб-сайт. URL: <http://brd.su/nemeckie-zhurnaly-mod/> (дата звернення 16.04.2019)
89. Новий тлумачний словник української мови : у 3 т. / укладачі В. В. Яременко, О. М. Сліпушко / 2-ге вид., випр. та доп. Київ: Видавництво «Аконіт», 2006. 926 с.
90. Норбоева Т. Б. Понятийный анализ моды как феномена культуры. Журнал «Общество. Среда. Развитие». 2011. С. 159–161.
91. Огуй О. Д. Мовна картина світу: проблема організації складників. Мовознавство. 2013. № 4. С. 15–26.
92. Орленко Л. В. Терминологический словарь одежды. Москва : Изд-во: Легпромбытиздат, 1996. 346 с.
93. Панько Т. І., Кочан І. М., Мацюк М. Г. Українське термінознавство : підручник. Львів : Світ, 1994. 216 с.
94. Пименова М. В. Концептуальные исследования. Введение : учебное пособие. Москва : ФЛИНТА : Наука, 2011. 176 с.
95. Покровский М. М. Семасиологические исследования в области древних языков / вст. ст. Н. М. Шанского. Изд. 2-е. Москва : Ком. Книга, 2006. 128 с.
96. Попова З. Д., Стернин И. А. Когнитивная лингвистика. Лингвистика и межкультурная коммуникация. Золотая серия: учебное издание Москва: АСТ: Восток-Запад, 2007. 314 с.

97. Попова З. Д. Понятие «концепт» в лингвистических исследованиях. Воронеж : Изд-во ВГУ, 1999. 234 с.
98. Попова З. Д., Стернин И. А. Очерки по когнитивной лингвистике : монография. Воронеж: Истоки, 2001. 189 с.
99. Попова З. Д. Язык и национальная картина мира / изд. 3-е, перераб. и доп. Воронеж : Истоки, 2007. 61 с.
100. Приходько А. М. Концепти і концептосистеми в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики / відп. ред.: В. М. Манакін. Запоріжжя : Прем'єр, 2008. 332 с.
101. Прохоров Ю. Е. В поисках концепта : учебное пособие / 4-е издание, стереотипное. Москва : Издательство «Флинта»: Наука, 2016. 176 с. URL: <https://rucont.ru/efd/244553>
102. Радбиль Т. Б. Основы изучения русского языкового менталитета : учеб. пособие / 3-е изд. Москва : Издательство «Флинта», 2013. 328 с.
103. Рожкова О. В. История журнального дизайна. Москва: Университетская книга. 2008. 272 с.
104. Сайтарли І. А. Культура міжособистісних стосунків : навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2007. 240 с
105. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика : напрями і проблеми : підручник. Полтава : Довкілля-К, 2008. 712 с.
106. Синьгуб Я. В. До питання про класифікацію української соціологічної термінології. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна : збірник наукових праць / Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна. Харків, 2017. С. 155–160.
107. Слышкин Г. Г. От текста к символу: Лингвокультурные концепты прецедентных текстов в сознании и дискурсе : монография. Москва : Academia, 2000. 128 с.
108. Статті, поради, інструкції. Поява моди : веб-сайт. URL: <http://megasite.in.ua/100743-rojava-modi.html>. (дата звернення: 18.05.2019)

109. Степанов Ю. С. Константы. Словарь русской культуры. Опыт исследования. Изд. 3-е. Москва: Академический проект, 2004. 992 с.
110. Стернин И. А. Методика исследования структуры концепта. Методологические проблемы когнитивной лингвистики : научное издание / под ред. И. А. Стернина. Воронежский го-сударственный университет, 2001. С. 58–71.
111. Таранова Е. Н. Структурно-семантические особенности терминологии женской косметики (на материале русского и немецкого языков). Научная электронная библиотека диссертаций и авторефератов. URL : <http://www.dissercat.com/content/strukturno-semanticheskie-osobennosti-terminologii-zhenskoj-kosmetiki> (дата звернення: 22. 03.2016)
112. Типологія сучасних журналів – засіб вивчення світогляду суспільства : веб-сайт. URL: <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1990>
113. Устінова В. О. Роль запозичень у сучасній німецькій мові моди. Науковий вісник Ужгородського університету. 2015. Вип. 12. С. 106–113.
114. Устінова В. О. Терміносистема модельного бізнесу в сучасній німецькій мові. Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. 2015. Вип. 215(1). С. 81–87. – Режим URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvnauc_fil. (дата звернення 12 квіт. 2017)
115. Фрумкина Р. М. Психолінгвістика : учеб. для студентов высш. учеб. заведений. Москва : Академия, 2001. 320 с.
116. Чернейко Л. О. Лингвофилософский анализ абстрактного имени. Москва, 1997. 320 с.
117. Харрис П. Англо-русский визуальный словарь моды : справочник. Москва : Художественно-Педагогическое издательство, 2008. 288 с.
118. Цивьян Т. В. Модель мира и ее лингвистические основы. Изд. 2-е, доп. Москва : КомКнига, 2006. 280 с.
119. Черникова Н. В. Лексико-семантическая актуализация как средство отражения изменений в русской концептосфере (1985-2008 гг.) : автореф. дис. ... д-ра филол. наук. Москва, 2008. 37 с.

120. Чумакова К. О. Лінгвокультурні параметри вербалізації концепту Transport у британському та американському варіантах англійської мови : дис. на здобуття наукового ступеня кандидата філол. наук : 10.02.04. Запоріжжя, 2017. 225 с.
121. Чурсина О. В. Лингвокультурный концепт «мода» в языковом сознании и коммуникативном поведении : автореф. дис. на соискание ученой степени кандидата филол. наук : 10.02.19. Волгоград, 2010. 20 с.
122. Шмелёв А. Д. Русский язык и внеязыковая действительность. Москва : Языки славянской культуры, 2002. 496 с.
123. Штерн І. Б. Вибрані топіки і лексикон сучасної лінгвістики : енцикл. словник для фахівців з теоретич. гуманіт. дисциплін та гуманіт. інф-ки. Київ : «АртЕк», 1998. 336 с.
124. Messner B. Über Soziokultur. Kulturmanagement № 4, 2010, S. 6 –9.
125. Chanel : веб-сайт. URL: <https://de.wikipedia.org/wiki/Chanel> (дата звернення 20.03.2019).
126. Closer Abo: веб-сайт. URL: <https://www.presseshop.at/Closer-Abohttps://de.wikipedia.org/wiki/Chanel> (дата звернення 07.04.2019).
127. Closer : Frauenzeitschrift. Hamburg, Nr. 28. 2017. 82 S.
128. Das Lexikon der Mode: Fashion-Begriffe von A-Z : веб-сайт. URL: https://www.freenet.de/lifestyle/ratgeber/das-lexikon-der-mode-fashionbegriffe-von-az_1297480_4744024.html (дата звернення 01.02.2019).
129. Digitales Wörterbuch der deutschen Sprache URL : <https://www.dwds.de/> (дата звернення: 25.10.2019).
130. Duden. Deutsches Universalwörterbuch. [CD-Version]: elektronisches Wörterbuch / [hrsg. von dem Bibl. Institut & F.A. Brockhaus AG. Mannheim, 2006.
131. Dudenredaktion. Die deutsche Rechtschreibung. 27 Auflage. 2017. URL : <https://www.duden.de/> (дата звернення 01.11.2019).
132. Glamour : Frauenzeitschrift / Herausgeber Moritz von Laffert. München, Nr. 11. 2017. 75 S.

133. Glamour Magazin : веб-сайт. URL: <https://www.ikiosk.de/shop/epaper/glamour-magazin-d.html> (дата звернення: 15.07.2019).
134. König G. Medien der Mode / Herausgeber Mentges Gabriele. Edition Ebbach. Berlin: 2010. 95 S.
135. Myself : Frauenzeitschrift / Herausgeber André Pollmann. München, Nr. 15. 2017. 67 S.
136. Petra Abo : веб-сайт. URL: <https://www.presseshop.at/Petra-Abo> (дата звернення: 24.07.2019).
137. Petra : deutsche Frauenzeitschrift. Hamburg, Nr. 2. 2017. 92 S.
138. Petra : deutsche Frauenzeitschrift. Hamburg. 2019. 114 S.
139. Petra ePaper : веб-сайт. URL: <https://www.ikiosk.de/shop/epaper/petra.html> (дата звернення: 17.07.2019).
140. Röser J. Frauenzeitschriften und weiblicher Lebenszusammenhang: Themen, Konzepte und Leitbilder im sozialen Wandel. Broschiert. Opladen: Westdeutscher Verlag, 1992. 347 S.
141. Schwarz M. Einführung in die kognitive Linguistik. Tübingen : Francke, 1996. 238 S.
142. Suchert A. Die Sprache der Mode. Eine linguistische Betrachtung lexikalischer und stilistischer Besonderheiten in der Sprache der Modewelt. Inaugural-Dissertation zur Erlangung der Doktorwürde der Philosophischen Fakultät I der Julius-Maximilians-Universität Würzburg. Würzburg, 2013. 265 S.
143. The free dictionary by farlex : веб-сайт. URL: <https://www.thefreedictionary.com/> (дата звернення: 15.10.2019).
144. Trier J. Der deutsche Wortschatz im Sinnbezirk des Verstandes. Heidelberg, 1998. 195 S.
145. Wierzbicka A. Understanding Cultures through Their Key Words. N. Y., Oxford : OUP, 1997. 317 p.
146. Woxikon. URL: <http://synonyme.woxikon.de/synonyme/mode.php> (дата звернення 17.09.2018).